

เค้าโครงการบรรยาย
วิชา น. 438 วิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจและอนุญาโตตุลาการ
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ภาคบัณฑิต 2/2564
เสาร์ 09.00 – 12.00 น.

อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา: อาจารย์ ดร. อำนาจ ตั้งศิริพิมาน
amnart@staff.tu.ac.th

อาจารย์ผู้สอน: ศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ อัครโรจน์
อาจารย์ปรัชญา อยู่ประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร. นานิรันดร์ จันทรงาม
อาจารย์ ดร. อำนาจ ตั้งศิริพิมาน

เนื้อหาวิชา ศึกษาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาททางเลือกสำหรับข้อพิพาททางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการ หลักกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับสถาบันอนุญาโตตุลาการ และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการที่สำคัญ ข้อพิจารณาในการทำสัญญาการปรับใช้กฎหมายกับข้อพิพาท หลักเกณฑ์และปัญหาในการฟ้องร้องคดี การขอให้รับรองและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยในชั้นเรียนจะได้ทำการศึกษาระบบการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและนักลงทุนต่างชาติด้วยวิธีการอนุญาโตตุลาการตามสนธิสัญญาการลงทุนโดยสังเขปด้วย

รูปแบบการวัดผล

สอบปลายภาค 100 คะแนน (4 ข้อ ข้อละ 25 คะแนน)

หัวข้อการบรรยาย

1. ภาพรวมและระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาโตตุลาการ

(อ.ดร. อำนาจ ตั้งศิริพิมาน: 15, 22 มกราคม 5 กุมภาพันธ์ และจะนัดบรรยายชดเชย 1 ครั้งแทนวันที่ 29 มกราคม)

- 1.1. ความทั่วไปด้วยอนุญาโตตุลาการ
  - 1.1.1. ที่มาและความสำคัญของอนุญาโตตุลาการ
  - 1.1.2. กระบวนการอนุญาโตตุลาการ
  - 1.1.3. ผลของคำชี้ขาด
- 1.2. ระบบกฎหมาย และเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
  - 1.2.1. กฎหมายระหว่างประเทศ
    - 1.2.1.1. New York Convention
    - 1.2.1.2. ICSID Convention

- 1.2.2.กฎหมายภายใน
  - 1.2.2.1. UNCITRAL Model Law
  - 1.2.2.2. พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ
- 1.2.3.ระเบียบของสถาบันอนุญาโตตุลาการ
- 1.2.4.สัญญาอนุญาโตตุลาการ

2. กระบวนการอนุญาโตตุลาการ

(ศ.ดร. เสาวนีย์ อัครโรจน์: 12, 19, 26 กุมภาพันธ์ และ 12 มีนาคม)

- 2.1. สัญญาอนุญาโตตุลาการ
  - 2.1.1. การร่างสัญญาอนุญาโตตุลาการ
  - 2.1.2. ผลของสัญญาอนุญาโตตุลาการ
- 2.2. อนุญาโตตุลาการ
  - 2.2.1. การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการ
  - 2.2.2. การถอดถอนอนุญาโตตุลาการ
- 2.3. กระบวนพิจารณาอนุญาโตตุลาการ
  - 2.3.1. การรับฟังพยานหลักฐาน
  - 2.3.2. ศาลและกระบวนการอนุญาโตตุลาการ
- 2.4. การทำคำชี้ขาด

3. การบังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายไทย

(อ. ปรัชญา อยู่ประเสริฐ: 19, 26 มีนาคม 2, 9 เมษายน)

- 3.1. พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ
  - 3.1.1. พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530
  - 3.1.2. พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545
    - 3.1.2.1. ที่มาของร่างพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ. พ.ศ. 2545
- 3.2. ศาลไทยและกระบวนการอนุญาโตตุลาการ
  - 3.2.1. เขตอำนาจศาล
    - 3.2.1.1. ศาลที่มีเขตอำนาจ
    - 3.2.1.2. คำวินิจฉัยชี้ขาดเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล
  - 3.2.2. ทศนคติของศาลไทยต่อกระบวนการอนุญาโตตุลาการ
  - 3.2.3. แนวคำพิพากษาของศาลไทยเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาด
    - 3.2.3.1. การเพิกถอนคำชี้ขาด
    - 3.2.3.2. การบังคับตามคำชี้ขาด
    - 3.2.3.3. การอุทธรณ์คำพิพากษา

4. อนุญาโตตุลาการระหว่างรัฐและนักลงทุน

(รศ.ดร. นาถนรินทร์ จันทร์งาม: 23, 30 เมษายน 7 พฤษภาคม)

- 4.1. อะไรคือการอนุญาโตตุลาการระหว่างรัฐและนักลงทุน

- 4.1.1. ความน่าเชื่อถือกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ
- 4.1.2. ข้อแตกต่างระหว่างอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ และอนุญาโตตุลาการการลงทุน
- 4.2. พัฒนาการของกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ
- 4.3. ICSID Convention
- 4.4. เขตอำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการการลงทุน
- 4.5. ความพยายามในการปฏิรูปการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐและนักลงทุน

เอกสารประกอบการสอน

ตำราหลัก

- เสาวนีย์ อัครโรจน์, คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจโดยการอนุญาโตตุลาการ (พิมพ์ครั้งที่ 3, 2554).
- นาถนรินทร์ จันทร์งาม, หลักพื้นฐานของกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ และการดำเนินการลงทุนระหว่างประเทศ (2562).

ตำราแนะนำ

- ไชยวัฒน์ บุณนาค, อนุญาโตตุลาการ: ทฤษฎีและปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2, 2554)
- ธวัชชัย สุวรรณพานิช, คำอธิบายพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 (2558)
- อนันต์ จันทร์โอภากร, ทางเลือกในการระงับข้อพิพาท: การเจรจา การไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทอนุญาโตตุลาการ (2558)
- อนันต์ จันทร์โอภากร, กฎหมายอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ (2538)
- อนันต์ จันทร์โอภากร, กฎหมายว่าด้วยการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการนอกศาล (2537)
- David D. Caron & Lee M. Caplan, [The UNCITRAL Arbitration Rules: A Commentary](#) (2ed., 2013)
- Margaret L. Moses, [The Principles and Practice of International Commercial Arbitration](#) (3 ed., 2017)
- Redfern and Hunter on [International Arbitration](#) (6ed., 2015)
- [UNCITRAL Secretariat Guide on the Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards](#)
- [ICCA's Guide to the Interpretation of the 1958 New York Convention](#)
- [ICCA's Guide to the Interpretation of the 1958 New York Convention \(ภาษาไทย\)](#)
- [ICCA's Reports](#)

เอกสาร

- สถาบันอนุญาโตตุลาการ, [แนวคำพิพากษาของศาลเกี่ยวกับการอนุญาโตตุลาการ](#) (2562)
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ [398/2553](#)
- Mark Kantor, *How to Break into Arbitration: Useful Resources for Students and Young Practitioners* (2010)

บทความ

- อำนวย ตั้งศิริพิมาน, [คดีอนุญาโตตุลาการเหมืองชาตรี](#), ปกฉกษฎหมาย, 48(2) วารสารนิติศาสตร์ธรรมศาสตร์ 398 (2562)
- Vilavan Mangklathanakul, [Thailand's First Treaty Arbitration: Gain from Pain](#), in UNCTAD *Investor-State Disputes: Prevention and Alternatives to Arbitration II*, 81-86 (2010).

เว็บไซต์

- <https://tai.coj.go.th/>
- <https://www.thac.or.th/>
- <https://www.arbitration-icca.org/publications.html>
- <http://www.arbitration.qmul.ac.uk/>
- <http://newyorkconvention1958.org/>
- <http://italaw.com>
- <https://investmentpolicyhub.unctad.org/>
- <http://icsid.worldbank.org/ICSID/Index.jsp>
- <https://pca-cpa.org/en/home/>
- <http://www.globalarbitrationreview.com/>
- <http://www.iareporter.com>

แนวทางการหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายอนุญาโตตุลาการ (Research Guides)

- <https://library.law.yale.edu/guides/foreign/international-arbitration/institutions>
- <https://www.peacepalacelibrary.nl/research-guides/settlement-of-international-disputes/international-arbitration-2/>
- http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/moot/Useful_Resources.html
- <https://guides.ll.georgetown.edu/InternationalCommercialArbitration>
- https://www.nyulawglobal.org/globalex/International_Commercial_Arbitration1.html
- https://www.asil.org/sites/default/files/ERG_ARB.pdf